

Kuulolla kaiken ikää – Kuuloliiton hallitusohjelmatavoitteet

Kuuloliitto on kansalaisjärjestö, joka toimii kuulovammaisten, kuulovammojen ennaltaehkäisyyn sekä esteettömän ja saavutettavan yhteiskunnan eteen. Noin 800 000 suomalaisella on kuulonalenema ja määrän odotetaan lisääntyvän väestön vanhetessa. Ennaltaehkäisyyn panostaminen sekä esteettömän ja saavutettavan yhteiskunnan varmistaminen ovat siten sosiaalisesti, inhimillisesti ja taloudellisesti välttämättömiä.

1. Turvataan järjestöjen toimintaedellytykset

Järjestöjen toiminta ja rahoitus tulee varmistaa vakaalla, ennakoitavalla ja järjestöjen autonomiaa tukevalla tavalla. Sosiaali- ja terveysjärjestöt toimivat yhteiskunnan selkärankana ja tukena vaikeissakin tilanteissa. Järjestöjen toiminta vastaa sellaisiin palvelutarpeisiin, joihin julkisen sektorin palveluissa ei ole kyetty vastaamaan. Kuuloliiton toiminnassa kuulovammaiset esimerkiksi saavat vertaistukea ja tietoa. Kuuloliitto ja sen yhdistykset tarjoavat julkisen ja yksityisen sektorin palveluja täydentäviä palveluja, mm. matalan kynnyksen kuulotestejä sekä ohjausta ja neuvontaa kuulokojeen käyttöön. Kuulokojeen oikeanlainen käyttö tukee ikääntyvän kognitiivisia kykyjä ja näin ollen ennaltaehkäisee muistisairauden puhkeamista. **Panostamalla järjestöjen kattavaan ennaltaehkäisevään työhön, yhteiskunta säästää raskaamman hoidon kustannuksissa merkittävästi.** Kuuloliiton toiminnan kautta organisoituu myös kuulovammaisten äänen ja kokemusten esiin tuominen päätöksentekoon.

Suomen tulee hallituskaudella 2023–2027 osallistaa vammaisjärjestöt päätöksentekoon eri hallinnonaloilla YK:n vammaissopimuksen velvoitteiden mukaisesti. Lisäksi tulee sitoutua tekemään hallituskaudet ylittävä periaatepäätös vammaispolitiikasta. YK-sopimus vaatii, että vammaisia henkilöitä, mukaan lukien vammaisia lapsia, on kuultava heitä koskevassa päätöksenteossa heitä edustavien järjestöjen kautta.

2. Varmistetaan kuulovammaisten työelämämahdollisuudet ja puututaan työsyRJintään

Hallituskaudella tulee panostaa vammaisten työllistymisen edistämiseen. Noin joka kymmenennellä työikäisellä suomalaisella on jonkinasteinen kuulonalenema. Yleisempiä kuulo-ongelmat ovat yli 50-vuotiailla. **Työikäisen väestön määrän vähentyessä on tärkeää huolehtia kaikkien työikäisten työkyvystä, työllistymisen edellytyksistä ja työurien jatkumisesta.** Kuulo-ongelmien varhainen tunnistaminen sekä oikea-aikainen ja laadukas kuulonkuntoutus tukevat työssä jaksamista ja jatkamista. Työpaikkojen esteettömyys ja saavutettavuus tukevat vammaisten työntekijöiden työllistymistä ja työelämässä jatkamista. Työnantajat voivat saada näiden kohtuullisten mukautusten tekemiseen tukea. TyösyRJintään puuttumiseksi on tärkeää jatkaa yhdenvertaisuuslain uudistamista edellisen hallituksen tehtyä vain osittaisuudistuksen.

3. Toteutetaan tulkkauspalvelulain kokonaisarviointi

Tulkkauspalvelulain toimivuutta ja lain toissijaisuutta on arvioitava. Tulkkauspalvelulaki tuli voimaan 2010. Tavoitteena oli yhdenvertaistaa tulkkauspalvelun saatavuutta. Tulkkauspalvelun järjestäminen on kuitenkin edelleen monimutkainen ja monessa laissa oleva kokonaisuus. **Tulkkauspalvelun toteutumisessa on jatkuvia haasteita, eikä tulkkauspalvelua käyttäville asiakkaille usein löydy tulkkereita.** Erityisesti on kehitettävä työelämätulkkauksia, sillä se ei tällä hetkellä tue riittäväällä tavalla kuulovammaisten henkilöiden työelämässä toimimista. Työelämätulkkauksia tulee kehittää opiskelutulkkauksen suuntaan, jolloin tulkkien pysyvyys on vahvempi. Se auttaa kuulovammaista toimimaan ja pysymään työelämässä.